

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva   Varianta: 2019/2020 - A   Psaná dne: 18. 10. 2019

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!): .....

Datum narození: .....   **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis: .....

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.

Rekonstrukce domku

V srpnu r. 2018 paní Kudláčková uzavřela smlouvu na rekonstrukci domku se společností Profesionálně s.r.o. Dle smlouvy složila zálohu 280.000 Kč (zbylá část měla být uhrazena po dokončení prací) z celkové odhadované ceny 350.000 Kč. Rekonstrukce měla být hotová dne 29. 11. 2018 s tím, že rekonstrukcí měla projít i kuchyň včetně instalace kotle (tyto položky byly řádně zahrnuty do smlouvy). Zároveň byla ujistěna, že výše uvedená částka (určena odhadem) je ze strany společnosti konečná a že dalších výdajů nebude třeba. Asi 4 týdny po začátku prací jí odpovědný pracovník uvedené společnosti psal, že jim to jde od ruky, avšak potřebuje další zálohu cca 120.000 Kč na nákup kotle, kamen a kuchyně; uvedená zpráva neobsahovala žádné bližší sdělení ani uvedení důvodu pro tuto další platbu. Paní Kudláčková pokládajíc původně uvedenou částku jako konečnou, tuto zprávu ponechala zcela bez reakce. Posléze se dozvěděla, že práce na rekonstrukci dále pokračovaly, a to s tím, že kotel, kamna a kuchyň byly pořízeny z prostředků společnosti. Současně byla dokončena i část domku (tj. obývací pokoj, ložnice a koupelna s toaletou). Paní Kudláčková byla vyzvána, aby si vše jako hotové převzala. To však odmítla, neboť domek nebyl jako celek způsobilý užívání (z důvodu úplné nefunkčnosti kuchyně). Společnost se rozhodla další zálohu ve výši 120.000,- Kč uplatnit u soudu.

Otázky:

- 1) O jaký závazek se jedná? Citujte příslušná ustanovení.
- 2) Je paní Kudláčková povinna zaplatit uvedenou částku 120.000 Kč? Citujte příslušná ustanovení OZ.
- 3) Byla paní Kudláčková povinna převzít již dokončenou část domku? Změnilo by se něco, kdyby jedinou vadou provedené rekonstrukce kuchyně bylo okno, jež se hůře dovírá? Citujte příslušná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) V případech zhotovení, údržby, opravy nebo úpravy stavby (příp. její části) jde vždy o dílo (srov. § 2587 OZ). Práva a povinnosti stran se tak řídí ustanoveními § 2586 a násl. OZ.

Ad 2) Paní Kudláčková není povinna zaplatit uvedenou částku. Pokud zhotovitel neoznámí objednateli bez zbytečného odkladu nutnost zvýšení (resp. podstatné překročení) ceny díla (určené odhadem), anebo příslušné zvýšení řádně neodůvodní v souladu s § 2612 odst. 1. zaniká jeho právo na zaplacení rozdílu v ceně (ať je jakýkoliv), tj. byl by oprávněn požadovat jen doplatek ceny díla ve výši 70.000,- Kč, jak bylo ujednáno. V daném případě zhotovitel řádně nezdůvodnil určení nové ceny; prostý výčet věcí určených ke koupi, které byly nadto zahrnuty předtím řádně ve smlouvě, nelze považovat za odůvodněný.

Pozn. 1: Za podstatné překročení se v souladu s ustálenou judikaturou pokládá zpravidla překročení ceny určené odhadem nejméně o 10 % (s přihlédnutím i k dalším okolnostem provádění díla).

Pozn. 2: Ustanovení § 2612 odst. 2 se při daných skutkových okolnostech neuplatní. Zejména tak nelze dovozovat, že by paní Kudláčková se zvýšením souhlasila tím, že bez zbytečného odkladu neodstoupila od smlouvy.

Pozn. 3: Ze zadání nelyne, že by cena díla byla určena podle rozpočtu (§ 2620).

Ad 3) V prvním případě je paní Kudláčková oprávněna odmítnout převzít stavbu, resp. její úpravu s odkazem na úplnou nefunkčnost kuchyně (a contr. § 2628 OZ), neboť jde o vadu, jež brání užívání stavby, resp. její užívání podstatně omezuje. V případě druhém již lze dovozovat, že oprávněna odmítnout převzetí stavby není, neboť se jedná o vady, které samy o sobě ani ve spojení s jinými nebrání užívání stavby ani funkčně ani esteticky (viz § 2628 OZ), ani užívání podstatným způsobem neomezuje.

Pozn. 1: Otázka nesměřovala na katalog práv z vadného plnění, nýbrž toliko na povinnost převzít stavbu jako dílo v uvedených skutkových okolnostech. Nepřípadný byl proto odkaz na § 2617.

II.

Anežka H. žije 40 let s Josefem P., aniž s ním uzavřela manželství. Před 20 lety zdědila po otci krkonošskou roubenku (chalupu). Je jejím výhradním vlastníkem. Před 35 lety se Anežce narodil syn Jakub. Nedávno Anežka onemocněla a v obavě ze smrti chce řešit své majetkové záležitosti. Přeje si, aby Jakub a Josef dostali každý jednu polovinu jejího majetku (kromě chalupy Anežka žádné hodnotnější věci nemá).

Otázky:

- 1) Uvedte, jakou právní cestu/právní cesty má Anežka nyní k dispozici, chce-li, aby se její přání po její smrti uskutečnilo. Uvedte rozhodná ustanovení a odpověď odůvodněte.
- 2) Když se Jakub narodil, jeho otec nebyl určen. Uvedte, za jakých podmínek mohl být otec určen již před porodem. Která právní domněnka/právní domněnky přichází/přicházejí v úvahu. Uvedte rozhodná ustanovení a odpověď odůvodněte.
- 3) Změnil by se, a popř. jak, okruh zákonných dědiců, kteří by dědili, kdyby v den Anežčiny smrti ještě žila její matka? Uvedte rozhodná ustanovení a odpověď odůvodněte.

Odpovědi:

Ad 1) Řadu možností, které má Anežka H. k dispozici, lze rozdělit do dvou skupin: na ty, které může využít ihned (jakmile bude chtít), bez ohledu na to, kdy nastanou zamýšlené právní následky, a na ty, které ustanovují pro případ Anežčiny smrti.

Do první skupiny patří

- a) sňatek (tj. uzavření manželství) s Josefem P. (§ 656 n. obč. zák. - dál není pramen uváděn, protože všechna ustanovení jsou v platném obč. zákoníku). Uzavřením manželství se Josef P. zařadí do 1. dědické třídy vedle syna Jakuba, takže každý z nich po Anežčině smrti ex lege (zákonná dědická posloupnost) nabude jednu id. polovinu Anežčina majetku;
- b) darování (§ 2055 n.) roubenky (nemovitosti) s tím, že Josef P. a Jakub nabudou každý jednu id. polovinu do podílového spoluvlastnictví (bez ohledu na to, jaké daňové souvislosti darovací smlouva vyvolá); vkladem vlastnického práva do katastru nemovitostí pozbude Anežka vlastnické právo k roubence a Josef P. a Jakub vlastnické právo nabudou tak, jak bylo uvedeno výše.

Do druhé skupiny patří především závěť (§ 1494 n.). Formou není třeba se zabývat. Obsah závěti může být různý:

- a) Anežka může testovat jen ve prospěch Josefa P. a povolat jej k jedné id. polovině roubenky (majetku), protože bez dalšího druhou id. polovinu nabude ex lege syn Jakub.
- b) Anežka může testovat ve prospěch Josefa P. i Jakuba a povolat každého z nich k id. polovině roubenky (ale je to zbytečné, stačí ad a)).
- c) Anežka může závětí, anebo jen dovětkem (§ 1498) zákonnému dědici, tj. Jakobovi, uložit, aby Josefovi P. jako odkazovníkovi vydal jednu id. polovinu roubenky (§ 1477, § 1594 n.), tj. zřídit odkaz ve prospěch Josefa.

Do druhé skupiny dále patří

- a) dědická smlouva (§ 1582 n.); stačí, když Anežka uzavře d. smlouvu jen s Josefem P., čili pokud jde o jednu id. polovinu roubenky (je možné kontrahovat dvě d. smlouvy, tj. s oběma, ale je to zbytečné);
- b) a darovací smlouva na případ smrti s Josefem P. (§ 2063 n.), pokud jde o vlastnické právo k jedné id. polovině roubenky.

Ad 2) Určení otcovství před porodem je výslovně dovoleno jen v ust. § 799. Jde o právní domněnku (označuje se jako druhá, někdy také jako čtvrtá) založenou na souhlasném prohlášení matky dítěte a muže, jehož otcovství má být takto určeno (jde o muže, který prohlašuje, že je otcem /výraz „tvrdí“ (§ 783), že je otcem, je vyhrazen pro případ soudního řízení a souvisí s povinnostmi tvrdit, srov. civilní právo procesní/. Prohlášení otcovství je sice „souhlasné“, ale to neznamená, že matka a dotyčný muž musejí prohlášení činit současně. Prohlášení otcovství je zvláštním projevem vůle (projev vůle sui generis, §

782), proto se obecná ustanovení o právním jednání (§ 545 n.) použijí jen tehdy, nestanoví-li zákoník v části druhé jinak. Pokud jde o neplatnost, resp. zdánlivost prohlášení, platí zvláštní pravidlo (§ 782 věta druhá): neplatnosti se lze dovolat jen ve lhůtě pro popření otcovství (§ 790 odst. 1 věta druhá, § 790 odst. 2).

První podmínkou je, že 1/ nedošlo k určení otcovství podle § 776, 777 nebo 778 (odtud čtvrtá domněnka v pořadí) a 2/ matka ani netrpí duševní poruchou, pro kterou nemůže posoudit význam svého prohlášení, ani opatření jejího prohlášení není spojeno s těžko překonatelnou překážkou (§ 781). Další podmínky: 3/ forma prohlášení – ústní, a to 4/ před soudem nebo před matričním orgánem (§ 779 odst. 1); ten, kdo není plně svéprávný, bez ohledu na to, zda je částečně svéprávný, anebo zda jeho svéprávnost byla omezena (§ 779 odst. 2 a § 780), může prohlášení učinit jenom před soudem (důvodem je, že jen soud je oprávněn posoudit podle okolností, zda ten, kdo není plně svéprávný, je schopen jednat sám, nebo zda za něho bude jednat jeho opatrovník; z dikce by bylo možné dovodit, že ust. § 780 se týká jen případu, kdy svéprávnost prohlašující osoby byla omezena, ale v teorii to není jednoznačné).

Aniž to zákon výslovně stanoví, je možné dovodit, že také v případě domněnky první (domněnka ve prospěch manžela matky, § 776) a třetí (domněnka ve prospěch muže, který dal souhlas k umělému oplodnění, § 778) je otcovství určeno již před narozením dítěte.

Ad 3) Nezměnil, ledaže by syn Jakub (zákonný dědic první třídy) z nějakého důvodu nedědil (§ 1636 odst. 1). Bez ohledu na to, zda Anežčina matka žije, nebo nežije, totiž syn Jakub zdědí celou pozůstalost (§ 1635 odst. 1). Kdyby Jakub nedědil, dědila by v druhé třídě Anežčina matka spolu s Josefem P., každý jednu id. polovinu pozůstalosti (§ 1636 odst. 2).

III.

Poškozená chalupa

Pan Alois Voříšek podal žalobu u Okresního soudu v Domažlicích proti manželům Pavlíně a Otakaru Kovářovým. Požaduje po nich částku 10.000,- Kč z titulu náhrady škody, kterou mu způsobili při pobytu na jeho chalupě. V průběhu řízení se prokázalo, že nárok pana A. Voříška je oprávněný, ale skutečná výše škody byla zjištěna ve výši 7.000,- Kč. V závěrečné řeči mimo jiné všichni účastníci uvedli, že požadují náhradu nákladů řízení (žalobce odeslal žalovanému výzvu k plnění se všemi náležitostmi podle § 142a OSŘ), a to pan Alois Voříšek částku 1.000,- Kč (což je pouze soudní poplatek) a manželé Pavlína a Otakar Kovářovi částku 310,- Kč (skupinová zpáteční jízdenka 2. třídy Plzeň hl. n. – Domažlice). Rozhodnutí Okresního soudu v Domažlicích bylo panu A. Voříškovi doručeno dne 13. 9. 2019 a paní Pavlíně Kovářové dne 16. 9. 2019. Pan O. Kovář byl na služební cestě, takže mu písemnost byla uložena na poště, kde si ji vyzvedl až dne 20. 9. 2019.

Otázky:

- 1) Sepište enuciát rozhodnutí soudu v meritu věci.
(Pozn.: nezapomínejte se přitom problematikou náhrady nákladů řízení.)
- 2) Podle jaké zásady bude soud rozhodovat o náhradě nákladů řízení? Dále uveďte konkrétní postup výpočtu výše nákladů řízení a formulujte výrok soudu v uvedeném případě.
- 3) Kterého dne nabude rozhodnutí soudu právní moci a kterého dne vykonatelnosti?

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Enuciát (výrok):

I. Žalovaní jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit žalobci částku 7.000,- Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

(příp. Žalovaní jsou povinni zaplatit žalobci částku 7.000,- Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku s tím, že plněním jednoho z nich zaniká povinnost druhého.)

II. Žaloba na částku 3.000,- Kč se zamítá.

§ 2915 OZ, § 152 odst. 1, 2 OSŘ

Ad 2) Soud bude rozhodovat podle zásady úspěchu ve věci. Žalobce byl úspěšný ve věci pouze částečně, a to v rozsahu 70 % (požadoval 10.000,- Kč, ale soud shledal jeho nárok oprávněný pouze ve výši 7.000,- Kč). Soud přízná žalobci náhradu nákladů v rozsahu 40 % (vítězství žalobce 70 % po odečtení neúspěchu žalobce ve výši 30 %). Žalovaní budou povinni nahradit žalobci 40 % jeho nákladů, proto výrok bude znít:

III. Žalovaní jsou povinni nahradit žalobci společně a nerozdílně náklady řízení ve výši 400,- Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

§ 142 odst. 2 OSŘ

Ad 3) Rozhodnutí nabude právní moci dne 20. 9. 2019, tj. dnem doručení poslednímu z účastníků (§ 159 OSŘ), protože odvolání zde není přípustné (§ 202 odst. 2 OSŘ). Rozhodnutí nabude vykonatelnosti dne 24. 9. 2019 (§ 160 odst. 1 a § 161 odst. 1 OSŘ).

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva   Varianta: 2019/2020 - B   Psaná dne: 22. 11. 2019

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!): .....

Datum narození: .....   **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis: .....

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.
Nesnáze se zvířaty

Adam Nový, bydlící v domě po zemřelých rodičích, chová na přilehlém dvoře svého čtyřletého temperamentního (jinak velmi milého a pro okolí bezpečného) psa japonského plemene shiba inu slyšícího na jméno Yamato. Dne 21. 5. 2017 prošla podél domu Adama Nového paní Beáta Pyšná se svým milovaným dvouletým drsnosrstým foxteriérem jménem Arashi, kterého chová k účasti na výstavách i soutěžích agility. Pes Adama Nového se po hlasitém štěkotu a delší snaze vyběhnout ven mimo dvůr prosmýkl škvírou jinak bytelného a okolo celého dvora vhodně konstruovaného dřevěného plotu a začal na psa paní Beáty zblízka dorážet. Po Yamatově útoku na Arashiho musela Beáta Pyšná od sebe psy odtrhnout a následně svého vážně poraněného foxteriéra neprodleně odvezla na veterinární kliniku. Přítomná veterinářka dokázala ještě zvířeti zachránit život, avšak některá poranění již nebylo možné plně zhojit. Zejména šlo o nevratné poškození levé přední nohy (významné snížení pohyblivosti) a zřetelně viditelná jizva po otevřené ráně v oblasti hlavy. Za veterinární ošetření zvířete zaplatila paní Beáta 27.560,- Kč. Dodejme ještě, že celá událost vyvolala u paní Beáty silnou stresovou reakci s pocity hlubokého osobního neštěstí.

Otázky:

- 1) Zvažte skutkové okolnosti případu a posuďte, zda je někdo povinen nahradit způsobenou škodu. Svoji odpověď odůvodněte a citujte příslušná ustanovení občanského zákoníku.
- 2) Za předpokladu, že by Adam Nový byl povinen nahradit paní Beátě Pyšné škodu, uveďte, jaké konkrétní náhrady by mohla paní Beáta Pyšná při poranění zvířete požadovat. Svoji odpověď odůvodněte a citujte příslušná ustanovení občanského zákoníku.
- 3) Na základě skutkových okolností případu zvažte, zda jsou naplněny podmínky zvláštních okolností, za kterých je možné úspěšně uplatnit právo na náhradu nemajetkové újmy. Svoji odpověď odůvodněte a citujte příslušná ustanovení občanského zákoníku.

Odpovědi:

Ad 1) Ano, k náhradě je povinen Adam Nový dle § 2933 věty první OZ, protože pes Yamato byl v jeho vlastnictví, a způsobil paní Beátě Pyšné škodu.

Úprava odpovědnosti za škodu způsobenou zvířetem (§ 2933 až § 2935 OZ) je založená na objektivním principu a zčásti zakládá odpovědnost absolutní bez liberačního důvodu. Liberační důvod podle § 2934 je dán jen v případě, že jde o domácí zvíře sloužící vlastníku k výkonu povolání či k jiné výdělečné činnosti nebo k obživě, anebo slouží-li jako pomocník pro osobu se zdravotním postižením. Skutkové okolnosti daného případu pro tento výklad nesvědčí.

Ad 2) Otázka rozsahu náhrad při poranění zvířete upravuje ust. § 2970 OZ. V daném případě máme za to, že náklad za ošetření zvířete ve výši 27.560,- Kč představuje účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví zraněného zvířete, takže paní Beáta by mohla od škůdce žádat úhradu celé v příkladu uvedené částky.

Ad 3) Nikoli. Aby bylo možné použít § 2971 OZ, je třeba existence zvláštních okolností, základním předpokladem potom je, že újma byla způsobena protiprávním činem. Tento předpoklad byl v dané věci splněn, neboť opomenutí škůdce učinit taková opatření, aby nemohlo dojít k úniku jejího psa na veřejné prostranství, je zanedbáním potřebného dozoru nad zvířetem, a tedy protiprávním jednáním. Nic na tom nemění skutečnost, že plot byl jinak bytelně a vhodně konstruován, neboť přeci jen umožnil únik zvířete. Nicméně i kdybychom připustili, že vlastník psa Yamata porušil důležitou povinnost (umožnil únik psa na veřejné prostranství, neboť při něm hrozí nejen napadení jiného psa, ale i lidí včetně dětí, jejichž obrana proti útoku psa je prakticky vyloučena), nedošlo k tomu v důsledku hrubě nedbalého jednání škůdce.

Hrubá nedbalost je nedbalostí nejvyšší intenzity, jež svědčí o lehkomyšlném přístupu škůdce k plnění svých povinností, kdy je zanedbán požadavek náležité opatrnosti takovým způsobem, že to svědčí o zřejmé bezohlednosti škůdce k zájmům jiných osob (srov. např. § 2898 OZ nebo § 2072 OZ). V § 2971 je dokonce hrubá nedbalost coby zvláštní okolnost, za níž byla způsobena újma, prakticky postavena naroveň úmyslnému způsobení škody ze zvlášť zavrženíhodných pohnutek. Jestliže v dané věci škůdce

podle skutkových okolností případu umožnil útěk psa tím, že opomenul dostatečně zajistit dřevěný plot, resp. nesplnil svou povinnost plot dostatečně zajistit, jeho nedbalost nedosahuje takové intenzity, aby mohla být považována za hrubou ve smyslu § 2971 OZ. Nejednalo se však o situaci, že by dvůr nebyl proti útěku psa zajištěn vůbec, případně že by docházelo k projevům a chování psa velmi nebezpečného pro okolí. Neporušil-li pan Adam povinnost z hrubé nedbalosti, tím méně mu lze přičítat jednání úmyslné ve formě kvalifikovaného úmyslu ve smyslu druhé zvláštní okolnosti uvedené v § 2971 OZ.

II.

Jiří Bílý je vdovec. Má syny Karla, Josefa a Václava. Manželka Anna Bílá zemřela v lednu roku 2016. V březnu toho roku Jiří Bílý uzavřel životní pojištění, kde jako obmyšlené osoby uvedl své syny rovným dílem. V dohodě o rozdělení pozůstalosti po Anně Bílé schválené soudem (únor 2016) se dědici dohodli tak, že jediným dědicem bude pouze Jiří Bílý (otec). Zdravotní stav Jiřího Bílého se následně začal rychle zhoršovat a v prosinci roku 2018 zemřel. V době smrti byl výlučným vlastníkem rodinného domu s přílehlou zahradou a osobního automobilu. Na vkladních knížkách a účtech měl uloženo celkem 500 000 Kč. Nejmladší syn Josef poslední dva roky pečoval o otce, přispíval na jeho léčbu a svépomocí udržoval dům a zahradu, aniž by za to byl jakkoli odměňován.

Otázky:

- 1) a) Uveďte dědice a jejich podíly na pozůstalosti Jiřího Bílého za předpokladu, že nezanechal závěť.
b) Uveďte předměty pozůstalosti. (Náleží opravdu plnění z pojistné smlouvy do pozůstalosti?) Uveďte obmyšlené osoby a jejich ideální podíly na výplatě z pojistné smlouvy.
- 2) a) Jiří Bílý sice nese-psal závěť, avšak projev-il v samostatné listině vů-li, aby syn Václav s rodinou mohl po jeho smrti bydlet v jeho domě na základě věcného práva k věci cizí. Uveďte přesně, jaké pořiz-ení pro pří-pad smrti Jiří Bílý se-psal.
b) Uveďte, o jaké věcné právo k věci cizí se jedná.
- 3) a) Vyjmenujte dědice a uveďte podíly na pozůstalosti v případě, že bratr Karel, který má dva syny, dědictví odmít-l. Budou všichni dědici obtíženi projevem vů-le zůstavitele popsáným v otázce ad 2. a)?
b) Je možné, aby se Josefovi v pozůstalostním řízení dostalo přiměřené vyrovnání za osobní péči o otce a spravování domu?

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1a) Jiří Bílý nezanechal závěť a proto připadá v úvahu pouze dědění ze zákona (§ 1633 odst. 1 a § 1673 odst. 1 OZ). Dědici jsou tři synové Jiřího Bílého a dědí rovným dílem. Každému z nich náleží 1/3 pozůstalosti. Dědici dědí v první dědické třídě (§ 1635 odst. 1 OZ).

Ad 1b) Předmětem pozůstalosti je pozemek s domem a přílehlá zahrada, osobní automobil a vklady. Plnění z pojistné smlouvy není součástí pozůstalosti, neboť pojistná smlouva obsahuje singulární nástupnictví pro případ smrti. Majetková hodnota nepřechází universální, ale singulární dědickou sukcesí. Obmyšlení byli Jiřím Bílým uvedeni výslovně, včetně uvedení výše podílů: „rovným dílem“ § 2829 OZ.

Ad 2a) Občanský zákoník umožňuje mimo jiné pořídit dovětkem (§ 1491, § 1498 OZ). Protože zůstavitel nezanechal závěť a došlo k intestátní dědické posloupnosti, jedná se o dovětek intestátní – zůstavitel zřizuje právo, ale nepovolává dědice (§ 1498 OZ).

Ad 2b) Bytová potřeba Václava a jeho rodiny je zajištěna věcným právem k věci cizí zřízením služebnosti bytu (§ 1297 a § 1298 OZ) pořiz-ením pro pří-pad smrti (§ 1260 odst. 1 OZ).

Ad 3a) V případě, že Karel dědictví odmít-l (§ 1486 OZ) hledí se na něho jako by dědictví nikdy nenabyl. Na jeho místo nastupují právem reprezentace oba synové tj. vnuci zůstavitele a dostává se jim rovným dílem podíl jejich otce tj. 1/6 (§ 1635 odst. 1 a 2). Václav a Josef dostanou po jedné třetině pozůstalosti. Zatížení bude zatěžovat Josefa, Karla i děti Václava – vnuky zůstavitele (§ 1506, § 1509 OZ).

Ad 3b) Ano, Josef má právo, aby jeho péče a námaha byly oceněny. Podle § 1693 odst. 3 OZ platí, že: „Dědí-li se podle zákonné dědické posloupnosti, má dědic právo požadovat po ostatních dědicích vypořádání, pokud se staral o zůstavitele delší dobu nebo přispěl značnou měrou k udržení či zvětšení zůstavitelova majetku prací, peněžitou podporou nebo podobným způsobem, aniž byl za to odměňován. Vypořádání se poskytne ve výši přiměřené trvání a rozsahu toho, co plnil, a hodnotě pozůstalosti; o tuto výši se zvětší jeho dědický podíl. To platí i v případě, že dědic, který není pozůstalým manželem, plnil vůči zůstaviteli vyživovací nebo obdobnou povinnost.“

III.

Společnosti MIDWAY a.s., IČ 159357, sídlem Vinohradská 8, 120 00 Praha 2, byl dne 15. 2. 2019 Obvodním soudem pro Prahu 2 doručen rozsudek pro uznání do datové schránky. Společnosti byla rozsudkem uložena povinnost zaplatit žalobci Ing. Pavlu Novákovi, IČO 11223472, sídlem Pod vrcholem 4, 130 00 Praha 3, částku 9 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,5 % ročně z částky 9 000 Kč od 19. 5. 2018 do zaplacení a zároveň nahradit náklady řízení, a to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

V odůvodnění rozsudku pro uznání bylo uvedeno, že nárok žalobce vznikl z důvodu nezaplacené smluvní odměny, která byla dohodnuta v příkazní smlouvě uzavřené mezi žalobcem a žalovanou ze dne 15. 3. 2018. Za výkon činnosti byla smluvně ujednána odměna pro příkazníka (žalobce) ve výši 9 000 Kč měsíčně. Za období duben 2018 proto žalobce vystavil fakturu č. 10/2018 na částku 9 000 Kč se splatností dne 18. 5. 2018.

V rozhodnutí bylo dále uvedeno, že usnesením ze dne 27. 11. 2018, č.j. 15 C 156/2018-14 byla žalovaná soudem vyzvána, aby se k žalobě ve lhůtě 30 dnů vyjádřila a v případě, že tak neučiní, byla rovněž poučena o následku v případě nevyjádření se. Žalovaná se k výzvě doručené fikcí do datové schránky nevyjádřila a lhůta proto marně proběhla dnem 7. 1. 2019. S ohledem na tuto skutečnost měl soud za to, že žalovaná nárok uplatněný žalobou uznává a proto žalobě v plném rozsahu vyhověl, a to včetně přiznané náhrady nákladů řízení.

Otázky:

- 1) a) Jaký konkrétní institut v rámci přípravy jednání byl soudem aplikován?
b) Byla žaloba spolu s výzvou k vyjádření se řádně doručeny žalované do její funkční datové schránky?
- 2) a) Lze podat odvolání proti usnesení, kterým soud uložil žalované se k žalobě vyjádřit?
b) Lze podat odvolání proti vydanému rozsudku pro uznání?
- 3) Sepište znění poučení rozsudku pro uznání.

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1a) V rámci přípravy jednání byl soudem zvolen postup ve smyslu §114b o.s.ř., tzn., že žalované byla soudem uložena tzv. kvalifikovaná výzva k vyjádření se k žalobě.

Ad 1b) Žalované musí být tzv. kvalifikovaná výzva doručena do vlastních rukou. Náhradní doručení je vyloučeno; to neplatí, doručuje-li se prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky (§114b odst. 4 o.s.ř.). Žalobu spolu s tzv. kvalifikovanou výzvou je tedy možné doručit náhradní způsobem do datové schránky, tj. písemnosti se považují za doručené 10. dnem ode dne, kdy byly dokumenty dodány do datové schránky (tzv. fikce doručení).

Pozn.: Podle § 17 odst. 3 a 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech, osobních číslech a autorizované konverzi dokumentů, dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Nepřihlásí-li se do datové schránky tato osoba ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení.

Ad 2a) Proti tzv. kvalifikované výzvě není odvolání přípustné (§ 202 odst. 1 písm. h) o.s.ř.).

Ad 2b) Odvolání přípustné je, avšak pouze ze zákonem výslovně stanovených důvodů. Podle §205b o.s.ř. lze podat odvolání jen z důvodu, že nebyly splněny podmínky řízení, rozhodoval věcně nepřislušný soud prvního stupně, rozhodnutí vydal ve věci vyloučený soudce, soud byl nesprávně obsazen. Odvolacím důvodem jsou též skutečnosti a důkazy, jimiž má být prokázáno, že nebyly splněny předpoklady pro vydání rozsudku pro uznání.

Pro přípustnost podat odvolání není rozhodující, že předmětem řízení je peněžité plnění nepřevyšující částku 10 000 Kč – tzv. bagatelní spor (§ 202 odst. 2 za středníkem o.s.ř.).

Ad 3) „Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu Praha, prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2. Odvolání lze podat jen z důvodu, že nebyly splněny podmínky řízení, rozhodoval věcně nepříslušný soud prvního stupně, rozhodnutí vydal ve věci vyloučený soudce, soud byl nesprávně obsazen. Odvolacím důvodem jsou též skutečnosti a důkazy, jimiž má být prokázáno, že nebyly splněny předpoklady pro vydání rozsudku pro uznání. Nesplní-li žalovaná dobrovolně povinnost, kterou jí toto rozhodnutí ukládá, může se žalobce domáhat výkonu rozhodnutí soudem nebo exekuce.“ Viz. § 157 odst. 1 o.s.ř.

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva   Varianta: 2019/2020 - C   Psaná dne: 7. 2. 2020

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!): .....

Datum narození: .....   **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis: .....

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.

Pana Nováka navštívil dne 1. 3. 2018 u něj doma pan Dvorský. Panu Dvorskému se zalíbil obraz pana Nováka nazvaný „Vítání jara“. Oba pánové uzavřeli kupní smlouvu, kterou pan Novák prodal zmíněný obraz „Vítání jara“ panu Dvorskému za 8.000 Kč s tím, že pan Dvorský si obraz „Vítání jara“ vyzvedne u pana Nováka dne 4. 3. 2018. Pan Novák ihned obdržel od pana Dvorského částku 2.000 Kč jako část sjednané kupní ceny, zbytek kupní ceny byl dle domluvy obou pánů splatný při předání obrazu dne 4. 3. 2018. Kupní smlouva jinak obsahovala pouze základní nezbytné náležitosti.

Následující den ale pana Nováka navštívil pan Holub, který panu Novákovi za tentýž obraz „Vítání jara“ nabídl 14.000 Kč. Pan Novák a pan Holub tak uzavřeli dne 2. 3. 2018 kupní smlouvu, kterou pan Novák prodal panu Holubovi zmíněný obraz „Vítání jara“ za kupní cenu 14.000 Kč, přičemž splatnost kupní ceny byla ujednána ve dvou splátkách po 7.000 Kč, se splatností první splátky k 19. 3. 2018 (pondělí) a druhé k 3. 4. 2018 (úterý). Kupní smlouva jinak obsahovala pouze základní nezbytné náležitosti. Pan Novák panu Holubovi ihned dne 2. 3. 2018 obraz „Vítání jara“ vydal a ten si ho odnesl domů.

Dne 4. 3. 2019 k panu Novákovi přišel pan Dvorský a žádal předání obrazu „Vítání jara“. Pan Novák řekl po pravdě panu Dvorskému, že předmětný obraz již nemá, protože ho prodal panu Holubovi.

Dne 19. 3. 2018 pan Holub nezaplatil panu Novákovi na kupní cenu za obraz „Vítání jara“ nic.

Odpovědi vždy odůvodněte, a to i odkazy na konkrétní zákonná ustanovení.

Otázky:

- 1) Uvedte a odůvodněte, zda se vlastníkem obrazu „Vítání jara“ stal pan Dvorský nebo pan Holub nebo zda vlastníkem obrazu zůstal pan Novák.
- 2) Může pan Novák dne 20. 3. 2018 důvodně žádat od pana Holuba úhradu celé kupní ceny ve výši 14.000 Kč?
- 3) Jaké nároky může pan Dvorský uplatnit vůči panu Novákovi na základě toho, že dne 4. 3. 2019 neobdržel od pana Nováka obraz „Vítání jara“, jak bylo ujednáno dne 1. 3. 2019?

Odpovědi:

Ad 1) Dle ustanovení § 1099 občanského zákoníku platí, že „Vlastnické právo k věci určené jednotlivě se převádí už samotnou smlouvou k okamžiku její účinnosti, ledaže je jinak ujednáno nebo stanoveno zákonem.“ Dále dle ustanovení § 1100 odst. 1 občanského zákoníku platí, že „Převede-li strana postupně uzavřenými smlouvami různým osobám vlastnické právo k věci nezapsané ve veřejném seznamu, nabývá vlastnické právo osoba, které převodce vydal věc nejdříve“. V uvedeném případě sice pan Novák první kupní smlouvu uzavřel s panem Dvorským, ale panu Dvorskému nebyl obraz vydán. S panem Holubem uzavřel pan Novák v pořadí sice až druhou kupní smlouvu, ale obraz mu vydal dříve než panu Dvorskému.

V souladu s ustanovením § 1100 odst. 1 občanského zákoníku se tak stal pan Holub vlastníkem obrazu. Jako správná byla rovněž uznávána odůvodněná odpověď, že v souladu s ustanovením § 1099 občanského zákoníku nabyl pan Dvorský vlastnické právo k obrazu „Vítání jara“ dne 1. 3. 2019, tj. dnem uzavření kupní smlouvy s panem Novákem. Pan Holub se následně stal vlastníkem obrazu dle § 1111 občanského zákoníku, pokud prokáže svou dobrou víru v oprávnění pana Nováka převést vlastnické právo k obrazu „Vítání jara“ či dle ustanovení § 1109 písm. c) občanského zákoníku, pokud bylo argumentováno, že přenechávání obrazu „Vítání jara“ panem Dvorským v dispozici pana Nováka představuje „svěření věci vlastníkem“ ve smyslu § 1109 písm. c) občanského zákoníku.

Ad 2) Mezi panem Holubem a panem Novákem byla uzavřena platná kupní smlouva. Dle ustanovení § 1931 věta první občanského zákoníku platí, že „Bylo-li ujednáno plnění ve splátkách a nesplnil-li dlužník některou splátku, má věřitel právo na vyrovnání celé pohledávky, pokud si to strany ujednaly“. Strany v

daném případě sjednaly pouze plnění ve splátkách, ale nikoliv to, že pan Novák má právo na vyrovnání celé pohledávky, nesplnil-li pan Holub některou splátku. Pan Novák tak dne 20. 3. 2018 nemůže žádat od pana Holuba úhradu celé kupní ceny.

Ad 3) Pan Novák je vůči panu Dvorskému v prodlení, protože svůj dluh nesplnil řádně a včas (§ 1968 občanského zákoníku). Plnění pana Nováka vůči panu Dvorskému je plněním vadným, když pan Novák vůbec neodevzdal panu Dvorskému sjednaný obraz (§ 2099 odst. 1 a § 2095 občanského zákoníku).

Pan Dvorský může:

a) dle § 2106 odst. 1 písm. a) občanského zákoníku žádat dodání chybějícího obrazu nebo alternativně

b) dle § 2106 odst. 1 písm. d) občanského zákoníku odstoupit od kupní smlouvy, čímž se kupní smlouva dle § 2004 odst. 1 občanského zákoníku zrušuje od počátku a dle § 2991 odst. 2 občanského zákoníku může pan Dvorský od pana Nováka žádat vydání částky 2.000 Kč jako bezdůvodného obohacení, a to jako plnění poskytnutého z právního důvodu, který odpadl.

II.

František Vlček st. / Petr Schulhoff: Bohouš

Pan Randa, vlastník horského hotelu, má starostí nad hlavu: očekává početný zájezd, nestihá vařit ani uklízet pokoje. Před příjezdem zájezdu však přichází náhodný turista a tvrdí, že má hlad jako bernardýn. Pan Randa, hrdý vlastník bernardýna Bohouše, hostu tvrdí, že není možné, aby snědl více chodů, než sní bernardýn. Host naopak tvrdí, že vzhledem ke svému velkému hladu to jistě dokáže. Nakonec si ujednejí: sní-li host více chodů než bernardýn Bohouš, bude ubytován na jeden týden s plnou penzí v hotelu pana Randy zcela zdarma. Pokud však sní více chodů bernardýn Bohouš, bude host celý týden vykonávat v hotelu práci pokojské a pomocného kuchaře, a to rovněž zdarma (bez práva na odměnu).

Otázky:

- 1) O jaký závazek se jedná mezi panem Randou a hostem? Může host v případě svého vítězství nad Bohoušem ubytování zdarma po panu Randovi vymáhat?
- 2) Bez ohledu na zadání výše uveďte, o jaký závazek by se jednalo v případě, kdy by si příchozí host objednal k obědu dle jídelního lístku řízek s bramborem a zaplatil za to stanovenou cenu 150,- Kč. Dále uveďte, jak právně posoudíte situaci, kdy ke stanovené ceně host dobrovolně zaplatí navíc částku 20,- Kč (celkem tedy 170,- Kč), a to na znamení spokojenosti s kvalitou jídla i obsluhy.
- 3) Pan Randa má dva syny. Přeje si, aby všechen jeho majetek zdědili rovným dílem podle zákonné posloupnosti, závěť sepsovat nehodlá. Ví však, že ani jeden ze synů nemá kladný vztah k Bohoušovi. Chce proto dědicům nařídit, aby Bohouše vydali panu Vomáčkovi, který panu Randovi slíbil, že se v případě smrti pana Randy o psa postará. K tomu uveďte, zda pes může být předmětem dědění a rovněž uveďte, jaké pořízení pro případ smrti a s jakým obsahem (uveďte název příslušného institutu) má pan Randa pro dosažení jím zamýšleného účelu zvolit.

Posudte případ podle zák. 89/2012 Sb., všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Pan Randa nabídl hostu pobyt zdarma pro případ, že se ukáže nepravdivým jeho tvrzení, že host nedokáže sníst více, než bernardýn Bohouš. Tedy nabídl druhé straně výhru pro případ, že se ukáže nesprávné jeho tvrzení o neznámé skutečnosti (zda pes sní více, než host). Obdobně platí o vyjádření hosta (ukáže-li se nepravdivým tvrzení, že host sní více, než pes, nabízí host bezplatný výkon práce ve prospěch pana Randy). Jedná se tedy o sázku podle § 2873 a násl. V případě vítězství host výhru po panu Randovi vymáhat nemůže (§ 2874).

Ad 2) Předmětem závazku je úplatný převod vlastnického práva k věci (k porci pokrmu – movité věci). Tudíž se jedna strana zavazuje, že druhé straně odevzdá věc a umožní jí nabýt vlastnické právo k ní a tato druhá strana se zavazuje, že za to zaplatí stanovenou cenu. Jedná se tedy o koupi (§ 2079 a násl.). Pokud host dobrovolně zaplatí za porci jídla více, než bylo mezi stranami ujednáno (odkazem na jídelní lístek), jde o plnění z pouhé společenské služby (a nikoliv o darování), neboť kupující za to již další plnění ze strany prodávajícího neočekává, je tudíž zřejmé, že ohledně částky přesahující kupní cenu se strana nechce vázat (§ 2055 odst. 2).

Ad 3) Pes Bohouš je (živým) zvířetem. Není tedy věcí, avšak ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně v tom rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze (§ 494). Povaze psa jako živého zvířete neodporuje užití § 1011 ani § 1475. Pes tedy může být předmětem dědění. Sleduje-li pan Randa ten účel, že dědění má proběhnout podle zákonné posloupnosti a dědicové mají vydat panu Vomáčkovi konkrétní kus z dědictví, pak z pořízení pro případ smrti (§ 1491) musí užít to, jímž se nepovolává dědic, tj. dovětek (kodicil) – § 1498, příp. dědickou smlouvou, kterou se povolává odkazovník, avšak nikomu se touto nezřizuje dědické právo – § 1582 (pro hodnocení odpovědi jako správné postačilo uvedení jednoho z těchto pořízení pro případ smrti). Obsahem dovětku bude odkaz, kterým se odkazovníku zřizuje pohledávka (za dědici) na vydání určité věci (§ 1477 / 1594 a násl.). Ani použití těchto ustanovení neodporuje povaze psa coby živého tvora.

III.

Obvodní soud pro Prahu 7 projednává na základě žaloby pana AB případ náhrady škody způsobené na autě pana AB v podzemních garážích, které vlastní společnost CD, s.r.o.

Pan AB z titulu odpovědnosti za škodu požaduje na společnosti CD, s.r.o., náhradu vzniklé škody ve výši 270.000 Kč. Žalovaný v tomto sporu nepopírá vznik škody způsobené jeho zaměstnancem, ale namítá, že rozsah škody je významně nižší, než uvádí žalobce. Podle žalovaného byla jeho zaměstnancem způsobena škoda ve výši 170.000 Kč.

V řízení již proběhla dvě jednání za účasti právních zástupců obou stran. Soud provedl dokazování listinami (fakturou za opravu auta v autorizovaném autoservisu a dokladem o jejím uhrazení) a videozáznamem (který zachycuje pohyb zaměstnance společnosti CD, s.r.o. u vozu pana AB), které označil a předložil žalobce. Dále soud provedl výslech svědka (zaměstnance žalované společnosti, který škodu způsobil), který navrhl žalovaný.

Otázky:

- 1) Měla být skutečnost, že svědek je zaměstnancem žalovaného překážkou, pro kterou neměl být jeho výslech proveden?
- 2) Která procesní strana nese v popsaném případě důkazní břemeno ohledně rozsahu škody?
- 3) Výslech svědka byl soudcem proveden tak, že bezprostředně po ověření jeho totožnosti, vztahu ke stranám a k věci a poučení (o právech a povinnostech svědka) začal svědkovi klást otázky ohledně předmětu řízení. Jaké procesní prostředky mohou strany za takové situace použít?

Odpovědi:

Ad 1) Ne. Podle § 126 odst. 1 a 3 OSŘ má povinnost svědčit každý. Vztah ke stranám nebo k věci má význam pro hodnocení svědecké výpovědi (zejm. z hlediska věrohodnosti) – 132 OSŘ.

Ad 2) Výši škody je zásadně povinen prokázat žalobce /§ 120 odst.1, resp. § 101 odst. 1 písm. a) a b)/. Jde o sporné řízení, které je ovládáno zásadou projednací.

Ad 3) Protože soudce pochybil v postupu při výslechu svědka, (nevyzval jej, aby sám souvisle k předmětu řízení vypovídal – což je postup v rozporu s § 126 odst.3 OSŘ), zatížil řízení vadou. Strany mohou proti postupu soudce podat námitku (i ve smyslu § 40 odst.8 OSŘ), případně mohou podat odvolání proti rozhodnutí ve věci samé odůvodněné ve smyslu § 205 odst.2 písm. c) OSŘ.

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva   Varianta: 2019/2020 - D   Psaná dne: 15. 5. 2020

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!): .....

Datum narození: .....   **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis: .....

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku a kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.

Pan Balvan má rád zvířata, Bydlí na statku, chová krávy, na pronajatém obecním pozemku má umístěny svoje včelí úly. Nedávno dostal k narozeninám i zkroceného klokana rudokrkého. Vlastní též chovný rybník.

Zloději v noci zničili část řádně ohrazené pastviny a krávy odvedli. Při pokusu dopravit je k nákladnímu autu narazilo neklidné stádo krav do luxusního sportovního auta, které bylo nárazem zcela zničeno. Řidiči, který byl v autě sám, se jako zázrakem nic nestalo. Policie zloděje zadržela a majitel auta po nich požadoval náhradu za zničené auto. To ale zloději odmítala s tím, že krávy ukradli a nejsou proto jejich vlastníky. Díky počínání zlodějů z ohrady uprchl klokan a zmizel v lese. Zdrcený pan Balvan ho ani nestíhal, nehledal a klokan se ani po 2 měsících nevrátil. Objevil se však na pozemku pana Skrblíka, který si ho chce ponechat s odůvodněním, že jde o zvíře bez pána. Všechna uvedená zvířata jsou načipována (čip obsahuje též jméno a spojení na majitele). Pan Balvan smutně seděl vedle svých úlů a zpozoroval, že do jednoho jeho obsazeného úlu náhle zamířil a následně vletěl roj včel. Další den ho navštívil vzdálený soused s dotazem, zda předešlého dne neviděl roj včel, který mu uletěl. Pan Balvan mu řekl pravdu a soused po něm chce roj zpět.

Otázky:

- 1) Má soused právo požadovat roj včel nazpět nebo ne? Citujte příslušná ustanovení OZ.
  - 2) Mohou se zloději krav zprostit povinnosti k náhradě škody za zničené vozidlo? Citujte příslušná ustanovení OZ.
  - 3) Klokan – vlastnictví – má pravdu pan Skrblík? Citujte OZ.
- Co ryba v chovném rybníku-je bez pána? Citujte OZ.

Odpovědi:

Ad 1) Vlastník úlu pan Balvan nabyl vlastnictví k roji včel. Soused tak de iure nemá právo roj vyžadovat nazpět. Ad § 1014 OZ

Ad 2) Zloději se nemohou zprostit odpovědnosti k náhradě škody způsobené zvířetem – zvířata (krávy) byla svémocně odňata - ad § 2935 odst. 2 OZ

Ad 3) Pan Skrblík pravdu nemá. Pan Balvan sice zvíře nestíhal, nehledal, navíc až po dvou měsících byl klokan zadržen vlastníkem soukromého pozemku, ale zvíře bylo očipováno! Ad § 1047 odst. 2 OZ

Pokud jde o rybu – není bez pána ad § 1049. Rybník vlastní pan Balvan, ryba je jeho.

II.

Paní Zdislava byla vdova a kromě sestry Sárý neměla žádné další příbuzné. Z důvodu svého pokročilého věku a zhoršujícího se zdravotního stavu již nebyla schopna se sama o sebe postarat. Velkou lásku cítila k Dalimilovi, který s ní už téměř tři roky sdílel společnou domácnost v jejím rodinném domě a náležitě o ni pečoval. Zároveň však udržoval tajný milostný vztah s mnohem mladší a atraktivnější Sáróu. Dalimil a Sára plánovali, že až Zdislava zemře, sestěhují se k sobě a budou si společně užívat rozsáhlý majetek, který, jak předpokládali, po Zdislavě zdědí. Když následně Zdislava zemřela, vzniklo skutečně Dalimilovi a Sáré jako zákonným dědicům právo rozdělit si stejným dílem její pozůstalost. Sára se v té době nacházela ve finanční tísní a měla značné problémy se splacením dluhu věřiteli Vildovi, kterému již byla vůči Sáré přiznána vykonatelná pohledávka ve výši 550 000,- Kč. Hrozilo tedy, že majetek, který Sára z pozůstalosti Zdislavy získá, bude postižen výkonem rozhodnutí. V rámci projednávání pozůstalosti zanechané Zdislavou proto Dalimil a Sára uzavřeli dohodu, na základě které Sára bezúplatně přenechala Dalimilovi svůj zákonný dědický podíl. Tím se připravila o možnost stát se rovnodílným spoluvlastníkem majetku, jehož čistá ekonomická hodnota byla oceněna na částku 3 400 000,- Kč. Pozůstalostní soud dohodu dědiců schválil a veškerý majetek po Zdislavě tudíž nabyt Dalimil.

Otázky:

- 1) Mohli se Dalimil a Sára v rámci řízení o vypořádání dědictví dohodnout o tom, že celá pozůstalost Zdislavy přejde na Dalimila?
- 2) Věřitel Vilda se cítí být zkrácen. Nebýt dědické dohody uzavřené mezi Dalimilem a Sáróu, svou pohledávku vůči Sáré by býval mohl snadno uspokojit z výtěžku prodeje majetku, který by Sára bývala nabytá z pozůstalosti Zdislavy jako její zákonný dědic. Může se Vilda proti dědické dohodě Dalimila a Sárý nějakým způsobem bránit, pakliže od jejího uzavření uplynul jeden rok?
- 3) Předpokládejme, že Zdislava před smrtí sepsala závěť, ve které projevila přání, aby celá její pozůstalost přešla na Dalimila. V závěti zároveň uvedla, že Dalimil dědictví získá pod podmínkou, že nikdy nevstoupí do manželství s její sestrou Sáróu. Jak takovou závěť právně posoudíte?

Odpovědi:

Ad 1) Ano, mohli. Podle § 1695 odst. 1 o. z. platí, že nepořídil-li zůstavitel pro případ smrti, mohou se dědici před soudem dohodnout o rozdělení pozůstalosti jakkoli. Podle § 1696 odst. 1 o. z. soud dohodu dědiců o rozdělení pozůstalosti schválí, neodporuje-li vůli zůstavitele. V daném případě Dalimilovi a Sáré vzniklo právo na pozůstalost jako zákonným dědicům Zdislavy nastupujícím ve třetí dědické třídě (§ 1637 odst. 1 o. z.). Zůstavitelka Zdislava neučinila pořízení pro případ smrti a neprojevila žádnou vůli, která by dědicům bránila v uzavření dohody o rozdělení pozůstalosti.

Ad 2) Ano, může. Věřitel Vilda má právo podat odpůrčí žalobu, tj. domáhat se relativní neúčinnosti dohody dědiců o rozdělení pozůstalosti. Podle § 589 odst. 1 o. z. zkracuje-li právní jednání dlužníka uspokojení vykonatelné pohledávky věřitele, má věřitel právo domáhat se, aby soud určil, že právní jednání dlužníka není vůči věřiteli právně účinné. Odporovaným právním jednáním je v daném případě dohoda Dalimila a Sárý o rozdělení pozůstalosti po Zdislavě. Vzhledem k tomu, že Sára byla ve finanční tísní a měla problémy se splacením dluhu věřiteli Vildovi, je nepochybné, že uvedeným právním jednáním bylo zkráceno uspokojení jeho vykonatelné pohledávky.

Uzavření dědické dohody mezi Dalimilem a Sáróu je třeba považovat za bezúplatné právní jednání, protože Dalimil neposkytl Sáré za přenechání zákonného dědického podílu adekvátní majetkovou protihodnotu. Podle § 591 o. z. se neúčinnosti bezúplatného právního jednání dlužníka může věřitel dovolat tehdy, pokud k němu došlo v posledních dvou letech. Pakliže od zkracujícího právního jednání dlužníka (Sárý) uplynul teprve jeden rok, je daném případě splněna i tato podmínka pro úspěšné podání odpůrčí žaloby.

Odpůrčí žaloba musí směřovat proti Dalimilovi, nikoliv proti Sáré. Podle § 594 odst. 1 o. z. se lze neúčinnosti právního jednání dovolat především proti tomu, kdo s dlužníkem právně jednal, nebo kdo z právního jednání přímo nabyt prospěch. V daném případě je Dalimil tím, kdo s dlužníkem právně jednal

(uzavřel dědickou dohodu se Sárou), i tím, kdo z právního jednání přímo nabyl prospěch (dostalo se mu většího majetku, než kolik činil jeho zákonný dědický podíl).

Ad 3) Závěť Zdislavy bude platná. K doložce závěti zakazující Dalimilovi uzavřít manželství se Sárou se však nebude přihlížet, neboť vyjadřuje podmínku, která je podle práva nepřípustná. Podle § 1552 věta první o. z. se nepřihlíží k vedlejší doložce, kterou zůstavitel ukládá dědici nebo odkazovníku, aby uzavřel či neuzavřel manželství, popřípadě aby v manželství setrval, anebo aby manželství zrušil.

III.

1) A. čelí jako fyzická osoba insolvenčnímu návrhu před Krajským soudem v Plzni; pohledávku přihlásil navrhovatel B., s. r. o. (100 000 Kč s příslušenstvím, 2 měsíce po splatnosti), který uvedl, že zná dalšího věřitele A., jímž je fyzická osoba C. (výše pohledávky 15 000 Kč). V dalším řízení se zjistilo, že pohledávka C. má povahu pohledávky podřízené.

Jak za této situace bude o návrhu rozhodnuto – sepište rozhodnutí soudu včetně stručného odůvodnění.

2) V insolvenčním řízení vedeném u Krajského soudu v Ostravě vůči D. jako dlužníkovi došlo k prodeji pohledávky věřitele E., a. s. (1 250 000 Kč), a to F, a. s. za cenu 150 000 Kč.

Čeho je v této situaci třeba, aby se F. svého práva v daném řízení domohla?

3) Po zpeněžení majetkové podstaty dlužníka G. (bytem Brno, Veveří 2) se dodatečně zjistilo, že nemovitost dlužníka v ceně 2 500 000 Kč nabyla H. (bytem Praha 1, Pařížská 13), která je celou dobu jeho milenkou, což se ovšem v době prodeje nevědělo.

Jaký má tato skutečnost dopad na již mezitím ukončený konkurs (uvažujte o případném procesním úkonu a případně vymezte okruh účastníků řízení)?

Odpovědi:

Ad 1)

Krajský soud v Plzni

sp. zn. 23 Ins 2/2020

U S N E S E N Í

Insolvenční návrh B., s. r. o. ze dne ..... 2020, podaný u zdejšího soudu vůči dlužníkovi A., fyzické osobě, s účinky zahájení insolvenční vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení v čase XX:YY téhož dne, se

z a m í t á.

Odůvodnění:

U daného insolvenčního návrhu není zjištěn úpadek ani ve formě platební neschopnosti ani ve formě předlužení. (podrobněji viz. níže)

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání prostřednictvím zdejšího soudu k Vrchnímu soudu v Praze; osobou oprávněnou podat odvolání je pouze insolvenční navrhovatel.

V Plzni dne 15. 5. 2020

JUDr. Josef Štětka,
samosoudce

Irena Moudrá,
za správnost

Podrobněji:

Aby mohl insolvenční soud návrhu vyhovět a rozhodnout o zjištění úpadku A., musí u dlužníka dojít k platební neschopnosti, tedy musí mít dva věřitele s pohledávkami nejméně 30 dnů po splatnosti (§ 3 odst. 1 písm. a) a b) InsZ). V tomto případě je znám jen jeden věřitel – navrhovatel. U druhé věřitele je zjištěno, že jeho pohledávka je tzv. pohledávkou podřízenou – její splatnost nastane až během řízení a může být

uspokojena až poté, co budou uspokojeny všechny ostatní nezajištěné pohledávky. Proto se pro účely zjišťování úpadku nemůže jednat o pluralitu věřitelů a nemůže jít o úpadek ve formě platební neschopnosti. Protože nejsou známy ani údaje, jež by mohly nasvědčovat úpadku dlužníka v podobě předlužení (a jde navíc o fyzickou osobu - § 3 odst. 4 InsZ), nelze úpadek A. zjistit a návrhu vyhovět – Krajský soud v Plzni tedy svým usnesením insolvenční návrh B. zamítne jako nedůvodný s tím, že nebyla doložena pluralita věřitelů zakládající platební neschopnost dlužníka ani jeho předlužení (§ 143 odst. 1 InsZ). K náležitostem tohoto usnesení platí obecně subs. ustanovení o náležitostech usnesení (§ 169 odst. 1 a 4, resp. obdobně § 157 odst. 2 a 4 OSŘ), navíc ohledně poučení o opravném prostředku platí zvláštní ustanovení § 145 InsZ.

Ad 2) Je třeba dvou procesních úkonů – 1) návrhu věřitele E. na vstup nabyvatele pohledávky F. do řízení na jeho místo a 2) souhlasu F. s tímto vstupem. (Rozhodnutí soudu může být vydáno, ale není jej třeba.) Rovněž je možné místo toho souhlasné prohlášení obou těchto osob o převodu pohledávky, a to do protokolu u insolvenčního soudu.

Pro případ singulární sukcese má insolvenční zákon vlastní řešení, jež se liší od obecné úpravy sporného řízení dle OSŘ. Nabyvatel pohledávky, tedy F., se může stát účastníkem (přihlášeným věřitelem) insolvenčního řízení na základě návrhu na rozhodnutí o vstupu F. do insolvenčního řízení místo E. Tento návrh musí být podán věřitelem, tedy E., na formuláři dle prováděcí vyhlášky. Insolvenční soud může tomuto návrhu vyhovět až po souhlasu F. Přílohou návrhu musí být listina s úředně ověřenou pravostí podpisů osob, které ji podepsaly. Nově se připouští, aby ke vstupu došlo nikoli na základě vydání rozhodnutí insolvenčního soudu o tomto návrhu, ale v důsledku fikce jeho vydání po uplynutí lhůty 3 pracovních dnů ode dne, kdy uvedený návrh soudu došel. Viz § 18 InsZ. V případě jednání soudu je možné tento postup nahradit souhlasným prohlášením obou osob o cesi.

Ad 3) Dle § 295 odst. 1 věty první InsZ platí, že milenka dlužníka jako osoba blízká (§ 22 OZ) nesmí nabýt majetek náležející do majetkové podstaty dlužníka, a to žádným ze způsobů zpeněžení majetku. Sankcí je pro případ, že by se tak přes tento zákaz stalo, relativní neplatnost takového právního jednání; té lze dle § 295 odst. 3 předejít, což ale není tento případ. Procesním úkonem je v daném případě žaloba.